

Rakennusvalvonta, Lahden kaupunki

Viite: Lausuntopyyntö 22.5.2024

Asia: Rakennuslupa (398-2024-308) Mariankatu 17, Lahti

Osoitteeseen Mariankatu 17 on haettu lupaa julkisivuremontille. Remontissa lisälämmöneristetään sekä uusitaan julkisivuverhousta. Vesikaton kuparipelti on tarkoitus pinnoittaa ja bitumikermi uusia. Matalan C-osan ylimmät parvekkeet katetaan. Sisäpihan puolella julkisivusta poistetaan pellitys ja tehdään vaalea rappaus alkuperäisten lupakuvien mukaisesti. Katujulkisivujen kuparipellit poistetaan ja vaihdetaan pinnoitettuihin teräspelteihin alkuperäisten lupakuvien mukaisesti. Valkobetoniset kuorilaatat korvataan tuulettuvalla julkisivurappauksella, nykyinen saumajako säilyy. Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo esittää asiasta pyydettyä lausuntona seuraavaa:

Mariankatu 17:n on suunnitellut arkkitehti Unto Ojonen. Postin toimitilat sekä kauppahallin sisältänyt rakennus valmistui vuonna 1959. Se suunniteltiin viereisen Rahatalon pariksi. Presidentti J. K. Paasikivi oli asunut paikalla sijainneessa puutalossa 1800-luvun lopulla, minkä vuoksi rakennus nimettiin Paasikulmaksi. Paasikulma kuuluu osittain Mariankadun seremonia-akselin valtakunnallisesti merkittävään kulttuuriympäristöalueeseen (RKY 2009) ja saman alueen maakunnallisesti merkittävään rajaukseen (MARY 2006). Sen lisäksi se on Lahden sodanjälkeisen rakennusperintöselvityksen keskustarajauksessa (2012) paikallisesti merkittävänä kohteena sekä yleiskaavaluonnoksen (Lahden suunta 2035) kulttuuriympäristöinventoinnin päivityksessä omana kohteenaan.

Paasikulman julkisivussa on käytetty arvokkaita materiaaleja. Vesikatto on kuparia, päädyt mosaiikkibetonia ja osa julkisivuista profiloitua kuparia. Nyt julkisivuremontissa vaihdettavat materiaalit perustuvat osin alkuperäisiin lupakuviin: sisäpihan pellitys vaihdetaan vaaleaan rappaukseen, katujulkisivujen pellit pystyprofiloituun peltiin sekä mosaiikkibetoni rappauslevyihin. Katon kuparit käsitellään Uretek-Elastomer-pinnoitteella, värisävynä kuparinvihreä. Alkuperäisissä lupakuvissa materiaaleina mainitaan emaljoitu alumiini, marmorimosaiikkilevyt sekä kuparikate. Lisäksi kahden ensimmäisen (liike)kerroksen pinnoitteena on piirustuksissa kupari (kuparisokkeli).

Paasikulman julkisivuissa oleva peltimateriaali on tällä hetkellä kuparia. Kahden ensimmäisen kerroksen osalta kuparipellin profiili on kapea ja ylempänä leveämpi, kantikas ja kapeilla urilla tehty profiili. Koska rakennuksessa ei ole suoritettu laajoja julkisivuremontteja aiemmin, voidaan olettaa, että julkisivuissa nyt oleva materiaali on alkuperäinen. Näin ollen alkuperäisistä suunnitelmista on poikettu rakentamisvaiheessa, ja alumiini on korvattu arvokkaammalla kuparilla.

Museo pitää tärkeänä, että Mariankatu 17:n julkisivuissa säilyy arvokkaita materiaaleja. Rakennus reunustaa valtakunnallisesti arvokasta Mariankadun seremonia-akselia ja keskustan katumiljöössä erityisesti jalankulkijan kokema ympäristö korostuu. Unto Ojosen suunnittelemissa rakennuksissa materiaalit ovat olleet merkittävässä osassa rakennusten arkkitehtuuria. Päätyjen mosaiikkibetonit joudutaan vaihtamaan rakenteen huonon kunnon vuoksi rappauslevyiksi, joilla haetaan alkuperäistä vastaavaa ulkonäköä. Jos kupari vaihdetaan profiilipeltiin, ei sitä enää koskaan vaihdeta takaisin. Julkisivukuparien säilyttämistä tulee tutkia. Museo edellyttää, että vähintään kapeaprofiilinen kuparipellitys säilytetään kuparina, vaikka se jouduttaisiin vaihtamaan uuteen. Julkisivuissa käytettyjen peltiprofiilien tulee vastata alkuperäistä. Julkisivumateriaalit tulee katselmoida paikalla ennen asennusta yhdessä rakennusvalvonnan ja museon kanssa. Museolla ei ole muuta huomautettavaa suunnitelmiin.

Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö

Liisa Koskelainen

rakennustutkija

Roosa Ruotsalainen

Tiedoksi: Museovirasto, kaupunkikuva-arkkitehti Armi Patrikainen